١٢٩٢ ՀԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ Ի ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԵՐԻՄԻ ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 1458 ՄԱՑԻՍ 26 ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 1875

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 7 ՅՈՒՆԻՍ 1875

ՄԷՀՄՈՒԼԱՑԸ

Իշ պու Մէհմուայը Հավատիս բազար վէ հօրիթու Կիւլդէբիրէնէն մասատա հէր կիւն թապ ուհէր օրուանճագ տրը։
Սէնէլիսի բէյին 2 ղուրուշ լիրայի օսմանի
Ալթը այլրա 1 » » »
Տաշրա իչիւն քսանթա իսբէրթի զամմ օլուր
Պէհէր նուսխէսի 1 ղուրուշա տրը։

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իլանաթըն սրրասը պիր տէֆալրգ 3 ղրշ։
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր սրրասընա 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր սրրասընա 1 »
Իւչ տէֆատան զիյատէ վէ ուզուն իլանաթ իչիւն այրրնա բազարլըգ օլունուր։
Տաշրաստան կէլէն մէքթուպուն քսանթա մէսարիֆիմի, կէոնտէրէն վիրիճէք տիր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՊԷԼԷՏԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԼԱՏԸ ՆԱՖԻԱՅԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ ՄԻԻԹԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 26 ՄԱՅԻՍ

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Տիարպէքիր վիլայէթինին սուրէթի իսլիհարատէ օլարագ հասպէլ համիյէթի պազը ահվալը հաղրբէյի լիմէսիֆէսինէն պահս իլէ երպաղը էհի միւրվէթին ըրզը համիյէթլէրինի թահրիգ իլմէք էմրնէյի գավիյէսիյլէ գիյրատէ մուրագգամ պիր զաչ պէնաի շամիլ վազը օլաճագ մաարուզաթը աճիզանէվիկի բիշնաղարը ինսաֆա վազ վէ թէրգիմ վէ նաղարը իման իլէ արիզ ու ամիգ միւթալաա պույրուլտուզու հալտէ, էհալիյի ֆուգարանըն նէ տէրէճէլէրտէ մուզայիգա վէ քէմալի բէրիշանիյէթէ տիւչար օլտուգլարը մալիմ պույրուլաճագ տրը։

Էվվէլա։ — Վազը օլաճագ մարուզաթըզը սուրէթի բէամիյէտէ օվայրգի, հէման պիր իսլիհարատան իպարէթ օլուպ, միւթալաասընտան հագիգէթի հալի անլաշըլաճագ տրը։

Սանիյէն։ — Տէվլէթ վէ միլլէթ հէ բէք մուհիմմ օլուպ, թանզիմի թուրք մատտէսի տիր։ Վագաա տէվլէթի էպէտի իւլ տէվամըն էֆքարը սայիպէյի ալիյէսի լիմանզիմի թարիգլէ, էհալի վէ ճիւմլէ սէքէնէնին բիֆայէթլէրի, վէ պու եիւզտէն թավսիի թիճարէթ օլաճաղը էմրի մուսկլէմ տիր, ֆագաթ սէքիզ տօգուզ սէնէտէն պէրու Տիարպէքիրտէ իմալ վէ ինչա օլունմագտա օլան թուրքըն սէքիզ սաաթ մէսաֆէտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր։ Վէ եաբըլան եօլլար նաղարը իման իլէ մուայէնէ պույրուլտուզու հալտէ, մալիմ պույրուլաճաղը կիպի շիտատէթի չիմանըն վէ քէսրէթի պարանըն նիւզուլլէ տախի եօլլարըն միւնհէտիմ օլտուզու չէօյլէ տուրսուն։ Տիարպէքիր սանճաղընտա քեսին պունճա նուֆուսուն պէհէր նէֆէր պաշընա մուգատէմճէ տէօրտէր կիւն վէ մուախխարէն պիրէր մէթրօ թայրին իլէ եաբաբրըլմագտա օլտուզու հալտէ, տօգուզ սէնէ զարֆընտա իմալ օլունան թուրքըն սէքիզ սաաթ մէսաֆէտէն իպարէթ օլուպ, սանճագճա օլան նուֆուսուն վէ եաբըլան եօլուն մէսաֆէսինէ պագըլտըզը հալտէ, պունճա նուֆուսուն նէ գատար եօլ եաբըլմագ լազըմ կէլէճէյի անլաշըլաճագ տրը, վէ պու եիւզտէն էհալիյի ֆուգարա օն վէ եիրմի վէ օթուզ վէ տահա զիյատէ վէ նօգսան սաաթլըգ մէսաֆէլերտէն կէլիպ, իյֆատը խըտմէթ իթթիֆաքտէն սօնրա, խիթամը իրտմէթ իթթիյինէ տայիր մէմուրլէրի թարաֆլարընտան լազըմ կէլէն իլմ ու խապէրի միւթալէպէ օլունտուգտա, հէր նէ հիքմէթէ մէպնի իսէ պիլինէմէյիպ, պիզզարուր ֆիքար իտէնլէրին, պատէհու կէօթիւրիւպ, թէքրար իշլետիլմէքտէ, վէ խիւլասայի հալ ֆուգարա պու եիւզտէն եանրպ թուլթուշուպ, սէնէվի պէհէր նէֆէր սաշընա եիւզէր դրուշ մալ օլմագտա տրը, վէ պունա տայիր պիր չօգ խզահաթլար արզ իթմէք իսթէր իտիգալէմ, զամ, էլէմ տահա իլերույէ վարամտը։ Լիլ արիֆ թէքֆի էլ ի-չարէ։

Սալիսէն։ — Վիլայէթ գօնաղը Տիյարպէքիր սուրինտէն Երիմի տագիգէ մէսաֆէ ուզագլըգտա օլուպ, շիտատէթի չիմանըն պէրֆ ու պարանլյէ սէրմասընտէն, վագթը սէյֆին չէմսին հարարէթլէ, հիտաէթի թապլըն էհպիճէ կիտիպ կէլմէքտէ օլան սուպաթտան չէքիլէն զահմէթ վէ մէշգաթլարտան մատտա, նէֆսի Տիարպէքիր տախիլինտէ չիրազէյի էմնիյէթ տախի պօզուլուպ, պիր չօգ սարիգլեր տախի զուհուր իտէրէք, սէլպի էմնիյէթ օլտուզու կիպի, հեր քէս իշինտէն կիւճինտէն գալըպ, պու եիւզտէն չէքիլէն զարարլար, վերիլէն արապա բարաբրը-յա սէնէվի օն եիւք դրուշտան միւթէճավուզ խասարէ տիւչար օլմագտա տրը։

Բապիէն։ — Մարտին էհալիսինտէն օլուպ, պիր վագըթտան պէրու Տիարպէքիրէ կէլիպ թէվմթուն իթմիշ օլան Գազազեան Յովսէփ էֆէնտի տէվլէթճէ հայիզ օլուպ թարտ ու թէպեիա օլունան Հասուն թազըմնտան օլուպ, հիւքիւմէթլէ օլան իսթիլաթընըն մէնիի հագգընտա էվամիրնամէյի միւթէատտիտէ չէրէֆզուհուր իթմիշ օլտուզու հալտէ, հիւքիւմէթին թէվէճճիւհիւնիւ գաղանմըշ, վէ զիմամը հիւքիւմէթի էլինէ ալմըշ օլտուզունտան, պիլաքս էվամիրնամէյի մեզքիւրէյէ մուպայէին օլարագ, հագգընտա իլթիֆաթլար կէօսթէրիլմէքտէ տիր։ Տիարպէքիր վիլայէթինին նէ գատար միւթէատրրըֆ, վէ գայմագամ վէ միւտիւրանը պուլունուր իսէ, էքսէրիսինէ քէֆալէթի օլտուզու կիպի, սանտրգ սարրաֆլարընա տախի քէֆալէթի վար տրը։ Էկինլի ճէնազեան Առաքել աղա մուգատէմճէ տէօրթ սէնէ միւմայիլէյհին քէֆալէթիյլէ սարրաֆլըգ իմմիշ վէ պատէհու երնէ միւմայիլէյհին քէֆալէթիյլէ օլուպ, Էնֆիէճեան Յովսէփ էֆէնտի եէրինէ կիտիպ, պիր սէնէ մզգտարը սարրաֆլըգ իթմիշ, վէ պատէհու Յակոբ էֆէնտի լուսուսմաթ սանտրգ էմինիյինէ կէչմիշ օլտուզունտան, պէ թէքրար միւմայիլէյհ Յովսէփ էֆէնտինին քէֆալէթիյլէ Առաքել աղա եէրինէ կէչմիշ։ Իշլեթէ սանտրգ պու հալտէ օլուպ, պուխմէթէն թահթը թէմհիրէ ալընըպ, մուհասէպէսինէ պագըլըբ իսէ, էմվալը միրիյէտէն նէ զիմմէթլէր կէօրիւնէճէյի մալիմ օլաճագ տրը։ Միւմայիլէյհ Յովսէփ էֆէնտի հէր պիր տայիրէյէ պէյանը ըյ իթմայի կիպի, հէլէ թիճարէթ մահքէմէսինի պիւթիւն պիւթիւն եէտի իսթիլասընա կէչիրիպ, իսթեսայի գալըպլարա իֆքրաղ էթմէքտէ տիր, պուրասընը տէ արզ էթմէք իսթէրիզ քի, թիճարէթին զայրը օլան տէվայիրին ճիւմլէսի տէ միւմայիլէյհին իշպու հալինտէն մէյուս իսէլեր տէ, հիւքիւմէթին թէվէճճիւհիւնիւ գաղանմըշ օլտուզունտան, էլ հիւքմիւ լիլլա պիզզարուր սիւքիւթէթ գարար վերմիշլեր տիր։

Խամիսէն։ — Սիիրտ սանճաղընա Մուզաֆ պէյերի նահիյէսինէ քեային Քէֆերզուլի իլեա վէ Քէֆերզուլի սիւֆլա նամ տիկերլերի Քէֆերզուլի Նասիր վէ Քէֆերզուլի Սահակ նամիարըյլէ մաարուֆ գարիյէլերին ա-բաղիէրինտէ Երիմի եէտի քիլէլիք սուլու արաղէյի պա թաբու Տիարպէքիր խանէտանընտան իզզէթլու ճէմիլ բաշանըն թահթը թասարրուֆունտա օլտուզու հալտէ, բաշայի միւմայիլէյհին սանճաղը մէզքիր միւթէսարրըֆը հէնկեամընտա գարիյէթէյնի մէզքիրէթէյնին ճիւմլէ արաղիսինի բէնչէյի թասալութա արմագ էֆքեարըյլա գարիյէթէյնի մէզքիրէթէյն էհալիսինտէն Նասրը վէ Սահակ նաման քիմէնէլէր տավայա պիլ ղբյամ; մէրգուման պու եիւզտէն նիճէ նիճէ հապպէր չէքերէք, վէ հիւքիւմէթտէն թազէրիգ օլունարագ, պունուն իչիւն մէրգուման թարաֆլարընտան Պապը մատալէթէ միւթէատտիտ թէլէկրաֆը քէշիտէ իտիլմէսի իւզերինէ, քէյֆիյէթին պէր վէճհի հագգանիյէթ թահգիգիյլէ հագիգէթի հալին Տէր պարը չէվգէթգարարէ արզ օլունմասը խուսուսլարընա տայիր Տիարպէքիր վիլայէթինէ խիթապէն էմրնամէլեր շէրէֆզուհուր իթմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթին բաշայի միւմայիլէյհէ օլան թէվէճճիւհիւ ճիհէթլէ, իչի չիւրիւթմէք, վէ կէօնակէօն գալըպլարա իֆքրաղ էթմէք իւզրէ պիր մէճլիսի ումումի ադտ իտէրէք, վէ հաթտա իւլէմատէն վէ մուրախխասլարտան վէ էսնաֆլարտան տախի ճէմ իտէրէք, պատէլ թահգիգ արաղիյի մէզքիրէրէնին ճիւմլէսիտէ բաշայի միւմայիլէյհին հագգը թասարրուֆու իտիւկինէ մազպաթասը թանզիմ օլունմուշ օլտուզու հալտէ, մէրգուման սըզանմագտան կէրի տուրմայըպ, քէյֆիյէթին Տէր պարը մատալէթ գարարէ արզ իթմիշլերի հալտէ, ադրաղիյի մէզքիրէտէ բաշայի միւմայիլէյհին երիմի եէտի քիլէլիք արաղիտէն մատտա հագգը օլմասընը Պապը մատալէթտէ թահգիգ իտէրէք, էմրնամէյի սամիսի շէրէֆզուհուր իթմիշ վէ գարիյէթէյնի մէզքիրէթէյն էհալիսի հագգլարընա վասըլ օլադագ, բաշայի միւմայիլէյհին քէնէյի գահր ու տէրտինտէն խէլաս պուլուպ, չատ ու սիւրուրլէ տէվլէթի էպէտի իւլ տէվամընը պէր գարար վէ հէմվարի էտիյէսիյլէ մէշղուլ պուլունմուշլար տրը։

Սատիսէն։ — Վէ պու գապիտէն օլարագ, երինէ Պէշիրի նահիյէսինէ միւզաֆ շէրի զարպա արաղիսինի գաբամա օլարագ ալթը եիւզ դրուշ պահա իլէ բաշայի միւմայիլէյհին մախտումի Մուսթաֆա պէյին էօհտէսինտէ օլտուզու հալտէ, Տիարպէքիր էհալիսինտէն Գասպար նամ քիմէնէ արաղիյի մէզքիրէյէ պէշ պին դրուշ պահա իլէ թալիպ պուլունտուզունա տայիր Պապը Սվիյէ արզ իթմիշ օլտուզու թէլէկրաֆ իւզերինէ, քէյֆիյէթին Տիարպէքիր վիլայէթինտէն իսթիլամ պույրուլտուգտա, իշի տիւբիւ տիւրլիւ գալըպլարա տէօքերէք, մէրգում Գասպարը հապս իտէրէք վէ եա պէշ պին դրուշա ալըպ, սանտրգտա մէվգուֆ պրագմագ, վէ պատէհու ագչէսինի կէրիյէ վիրմէք, վէնէճէ նիճէ թազէրիգլեր իտիլմիշ տիր։ Պիչարէ Գասպար սատագաթ արզ իտէր իքէն, կէօնակէօն պէյլարա տիւչար օլմուշ օլտուզու հալտէ, պունուն տախի սըհհէթի հալի Պապը մատալէթճէ թէհագգուգ իտէրէք, գաբաթմա օլտուզու անլաշըլըպ, ադրաղիյի մէզքիրէնին մէզատա վերիլմէսի վէ թալիպի ախէրի պուլունմասըզը հալտէ, երինէ պէշ պին դրուշա մէրգում Գասպարա իթասը խուսուսունու ամիր էմիրնամէսի շէրէֆզուհուր իթմիշ։

Սապիէն։ — Զիքրի՞ սրպգաթ իթմիշ օլան Մարտինի Յովսէփ էֆէնտի հիւքիւմէթին թէվէճճիւհիւնիւ գաղանմըշ օլտուզունտան, միւմայիլէյհ

խանէսինի ինչասը էանասընտա հիւ-քիւմէթ զօնաղը օլան գալէ տախի-լինտէն լիւզումու թաշլար վէ ամուտ-լար նազլ իլմտրիպ, խանէսինի պի-նա իթտրմիշ, վէ քէյֆիյէթ հիւքիւ-մէթէ իլթար խոլմիշ խսէ տէ, միւ-սամէհա օլունմուշ։

Թամինէն. — Ալընան մալիւմաթը տահիհէյէ նազարէն, միւմայիլէյհ Յովսէփ էֆէնտինին Մալաթիա վէ Մարտին վէ Տիարպէքիր սանճաղլ-ըընտա էվվալը ամիդատան օլարաղ, գըրգ եիք ղրուշ մըղտարը զիմմէթի օտուղու հալտէ, հիւքիւմէթ թարա-ֆընտան արանըմայըպ, իղնաղը այն իտիմէքտէ տիր։

Թասիէն. — Ճիրղէ պէյլերինտէն օլուպ, Միր Մէհմէտ Նամ շոպ ինին ի-քի սէնէտէն պէրու Աքեատան ֆի-բարէն գազայի մէգքիւրէ կէրմիշ, վէ հէր նէ գատար քէնտի վամանը օլան Կիւյան վէ Քէօրկիլ նահիյէլերինէ կիմմէք իսթէմիշ խսէ տէ, նէվահիյի մէգքիւրէ էհալիսի միրի միւմայիլէ-հի գապուլ իմմէտիքլերի ճիհէթլէ, Մուսուլ վէ Ճիզրէ թարաֆլարընտա սէրսէրի սօլաշմագտա օլտուղու հալ-տէ, պատէհու սէրնագ էհալիսինտէն Ազասօր օղլու Մէհմէտ աղա գաթիլ վէ հիւքիւմէթտէն ֆիրար օլտուղու հալտէ, ալիմը մահ ազատմէճ ճիրգէ-լի մօլա Սաադզը օղլու Ապտուլլահ էֆէնտի վասէթասիյլէ Վալի բաշա հազրէթլերի թարաֆընտան վէրիլէն ըէյ իւզէրինէ, մէրգում Մէհմէտ ա-ղա Տիարպէքիրէ կէլմիրիմիշ, վէ գա-թիլ վէ հիւքիւմէթտէն ֆիրար իտի-ջինէ պազըմայարագ պիր ալիմը մահ գատար չըպտոգնուլուգ իսըզէթէյլե վալիյի մի չարիլէյհին եանընտա գալ-մըշ, վէ իսմի սըպգաթ իտէն Յովսէփ էֆէնտի վատէթասիյլէ մէրգում Մէհ-մէտ աղա կիւյան վէ Քէօրկիլ նահիյէ-լերինէ միւտիր թայեին օլունմուշ օլ-տուղունտան, մէրգում Մէհմէտ ա-ղա իլէ նահիյէթէյնի մէգքիւրէթէյն էհալիսիյլէ մին էլ գատիմ ատամէթ-լերի օլտուղու ճիհէթլէ մէրգումմէհ-մէտ աղանը զուլմու թատատիսինէ թէհամիւլ իտէմէյիպ, քէնէյի գահ-րինտէն գուրլթուլմագ իւզրէ չար վէ նաչար պիզզարուր միրի Մէհմէտ թէպաաթ իտէրէք, ասիանէ եիւզ թուլթատուգլարը, վէ ասքէր վէ լէշ-կէր սէվգի վէ պունճա խասարը խա-զինէյէ պատի օլտուղու գաթրի մեր-գում Աղասօր օղլու Մէհմէտ աղանը նահիյէթէյնի մէգքիւրէթէյնէ միւ-տիր թայեին իսիլտիրինտէն նէչաթ իս-լէմիշ. պուրասը ճայի միւթալաա տարը։

Աշիրէն. — Թուրգ պահնաղարը մատ-տէսի նիհայէթինտէ լիլ արի ֆու թէք-ֆի էլ իշարէ պահնը եաղըմըշ տարը։ Պունուն իչիւն պիր ազ տահա իյլա-հաթլի ֆուգարանը եանմիշ թուլթուշ-մուշ վէ պի իլաճ վէ չըպղագ վէ նանէ միւհիմաճ գալմըշ, վէ պիւթիւն պիւ-թիւն մահվ վէ հէպա հիւքմիւնէ կիրմիշ, վէ օն նէֆէրտէն անճագ իքի նէֆէրի իշլեր, վէ երնէ ազ չէսիզ գուր-թուլաղ, վէ սէքիզ նէֆէրինտէն տա-խի ֆահիշ ազ չէլեր ալընմագտա տարը, վէ պունա տայիր հեր նէ գատար թա-ռիֆ իտիլսէ, եիւզէ պիրինին թաֆ-սիլինէ իգթիտարը ըշ եօզ տուր. ֆա-գաթ պունու արզ իտէպիրիզ քի, ֆիւրսաթման էյլէմէի պու եիւզէն խարապ օլտու, վ. չոգ ատան չինֆիլիք-լեր պամտը վէ չիւրիւտիւ, վէ եա-բըան եօղար խսէ մուայենէ իլէ մա-լիւմ օլաճագ տարը։

Հատի աչըր. — Սիիրտ սանճաղը-նա մուզաֆ Ղարզան գաղտաը իւմ-բասընտան իղղէթլու Լէհաճ Ֆէթմահ պէյ սէլալէյի զալիմ վէ ճէպպիրատէն օլտուղու հալտէ, վալիյի միւշիրլէյհ

հազրէթլերինտէն նայիլ վէ մաղհար օլ-տուղլարը իլմիֆամ վէ թէվէճճիւ-համը պի նիհայէտէն տօղայը միրի միւ-մայիլէյհին պիր չոգ զիմմէթի միրիյէ-սի օլուպ, մէտտրիյէթլերէ պուլուն-տուրտուլմասը նիզամէն մէմնուն օլտու-ղու հալտէ, նիճէ սէնէյէր գազայի մէգքիւրատ գայմագամըդ իմմիշ վէ էհալիյի ֆուգարանը վէ ճիւմլէթէն խրիսթիյան թագըմնա իմմիշ օլտու-ղու զուլմ ու թատատիսինին նիհայէթի վէ թատատատ վէ մըզտարընը իսքեա-նը եօգ տուր, ֆագաթ խուսուսու մէպհուսէյի ամիրէսիզէն հէր շէյ ան,աշըրաճագ տարը. շէօյլէ քի ճէպ-պարը միւմայիլէյհ եիւզ տատատէն զի-յատէ օլարագ խրիսթիյան միլլէթինէն կէրէք տուլ ամրէթ պուլունտուն, վէ կէրէք գըլլարը օլտուն սուրէթի ճէպ-րիյէտէ օլուպ խալամ իտէրէք թէէհիւլ իթտրմիշ, վէ իչլերինտէն պիրիսի ուղրատմագ իւզրէ պատաը խանէսի-նէ կիմմիշ օլտուղունտան, կեավուր օրմագ իւզերէ կիմտին տէյէրէք, պի չարէ վէ պի աբրան օլան գըզը պա-պաը խանէսինտէ խանչէրլէ-լէ բարէ բարէ իմտրմիշ, վէ ճիւմլեսիսէ է-սարէթլէ մէմիւք տրլը, վէ ճապի-րի միւմայիլէյհ Ղարզան բաշչահի իսմի իլէ մատրու. ֆ վէ միւսմամա տարը։

Խանիւ աչըր. — Սայէյի մատաէթ-վայէյի հազրէթի Բաշչահիտէ հէր սընըքի թէպատանը աղար, վէ բէնճիշ վէ զերրեկ մին վիճուհ նամուս խալէլ կէմիրէճէք հիվեանընը դաբուլարը մէսատ օլտուղու հալտէ, չիմտի ի-սէ, պէր աքս կիւակեան պի բէրվեր-տիկեան խալամ, խրիսթիյան գ.ը.ա-ըը քինիսայա վէ տիչարըլարա կ տիպ կէլիրքէն տէօյէք, սէօյէք վէ հէտ-քի նամուսիմէք կիպի պիր չոգ շէյ-լեր թէքվիւն իմտիյինտէն, պաշգա բաբաղ վէ մուրախասըլար տախի սօ-գաղլարտան կէլէր իքէն, սէպի սա-գալ վէ թաշ տամամագ վէ տիկեր պիր չոգ բեղալէթլեր իմմէքտէ օլուպ, պուն-տէտիքլերի կէպի, պու վուգուտտ-ան իչ կիւն սօնրա տիկեր պիր թէ-թիրօտա պուլունտուղում էանատէ, պիր աղ արգամտա վէ սոլ թարաֆըմ-տա պիր սրֆամը ճամիպէ նաղարը տրգգաթըմը քէնտինէ ճէլզ իմմէք-տէ իտի, իմտի արգամա տէօնիւպ պագմամըա նակեահ պիր տիթրէմէ հիսս իմտիմ, չի-նքի պիր աղ եվվել զիքր իմտիյիմ գատըն մէգքիւր լօճա-տա եալընըզճա վէ երնէ էսկի կիւ-զէլիք վէ սալմանամը իլէ օրմուր-մուշ իտի։

«Պատէհու պաշլատըմ տրատտա սըրատտա օլ մէլէքսիմթէ նազար իթ-մէյէ, վէ զորզ տուղում խուսուս, թէէքմիլէն սէյիլ խսէ տէ, զրսմէն ֆիրիլէ չըզաը. շէօյէքի մէրգումէյէ վագատ աչրդ օրմատամ, լաքին սը-ֆամը ադլ ու զիհնիմի իհմամա իմ-տի, վէ կիւնահուգէրի պէնի պիհու-ղուր իլմէտիքտէն սօնրա, կ.ճէլէրի տա-խի ուլդուսուզ պրագմայա պաշլատը։

«Էյվէթ, նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրէք իգրար իտէրիմ քի, պէն վագտա մէրգումէյէ աչրդ օրմա-մըշ իսէմ տէ, լաքին նասըլ քի տարը վատիմին պիյիճիր զարրարը պիր թագըմ կիզի պիրիլէր իճրա իտէ-րէք, պէնիի տաէմի քէնտիլէրինէ ճէլզ իտէրլէր իմիշ խսէ, մէրգումէ տախի պունուն կիպի պէնիմ ագլըմը վէ գինինիմի ճէլզ իմմիշ իտի։

«Իմտի պու զատընը գիմ օղ-տուղունու անլամագ իսթէտիմ, վէ

լար իչիւն հիւքիւմէթէ խապէր վէրի-լիպ, տէֆամէթէ պա թագրիր թէշէք-քի իստիտիյի հալտէ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան միւսամէհա իտիլիպ իճրասընա պագրմամըշ. իչթէ միւսա-վամ, մէսաֆամ։

Եիւզ պէնտի շամիլ տճայիպ վէ զարարիպատէն օլարագ, թօհաֆ վէ թօհաֆ չէյլերին արզ վէ իշարիյէ ֆուգարանը հալը մատաղտրլյթի թէէսուֆէսինի պէյան իմմէք իսթէր իտիք, անճագ թէէսիրամը օլտուղու հալտէ, տէվլը մէպհուսէսինի քիֆա-յէթի իտէր տէրճէօնտէ պուլունտու-ղունտան, սուլթանի իսթանպարտէ օ-լարագ արզ ու պէյանէ միւսարամամ օլունմուշ տուր էֆէնտիմիզ։

23 Նիսան սէնէ 291.

Էլտտի
Բում միլլէթի մէթրաբօլիտի
(Մէճդ)

Էլտտի
Էրմէնի միլլէթի մուրախխասը
Վէքիլի Փէլեպոպտ
(Մէհդ)

Էլտտի
Էրմէնի գաթոլիք մուրախխասը
Վէքիլի Մէսրոպվար
(Մէհդ)

Կէչէն ճումատա կիւնիւ էօհտէքրինէ Ադանան վիլայէթի վալիյի թէվճիհ պույրուլան չուրայի տէվլէթ ա-զասընտան տէվլէթլու Ամէտ բաշա հապրէթլերի, էօնիւմիզտէքի բէյրէմ պէ կիւնիւ մահալի մէմուրիյէթլերինէ ազիմէթ պույուրտագլար տարը։

— Սատրը էսպագ իւպհէթլու տէվ-լէթլու Հիւսէյին Ամէտ բաշա հազ-բէթլերինին լա էճրիլ թէհտամ Էվ-բուբայա ազիմէթ պույուրտաճագլարը-նը եազմըշ բարդ։ Միչարիէյհ հազ-բէթլերի վիչի գաբըճալարընտա թէ-տամի օլունմագ իւզրէ Իղիրտէն ազ-ղուճա ֆրանսայա ազիմէթ լյլէ յէճէք-լէր տիր։

ԲԱՐԻՍ

ՊԱԹԱԳՀԱՆԷԼԷՐԻ

(1457 նուամբրօտան պագիյէ)

— Պիր ազ էվվէլ հիքայէմին նաղլյէթի սըրասընտա տիզէ պիլտիր-տիմ քի, զաղէթանըն պիրինէ պաղը պէնալէր վէ թէատրօ օյունլարը եա-զըզ տէրճ իմտարէրէք, պիր գաշ թէատրօլարա տուխուլյէսիզ կիրիպ չըզմայա պաչլատմ. . .

— Անլայօրում, տէտի ըէյճն, զա-լիպա մէչհուր պիր օյունճու դըզա սէվ-տալը օլտունուզ։

— Խա՛յը, ճէվապ վէրտի տէլի-գանը, քեաչքի սէվտա վէրտիյիմ պիր օյունճու դըզ օլայը. . .

«Հէր նէ իսէ պէն հէման հէր կի-ճէ թէատրօյա կիտիյօրտում, չի-նքի թէատրօյու բէք զեյատ սէվէր իտիմ, պունունլա պէրապէր իւճրէթ տախի վէրմէզ իտիմ։

«Թագրիպէն իքի այ վար քիչէ-նանըն թարաֆընտա պուլունան էօն-տէքի լօճալարրն պիրինտէ ֆէվգէլա-տէ սուրէթտէ կիզէլ օլարագ պիր գատրն կէօրտիւմ։

«Մէրգումէնին թատիրինի սիզէ թարիֆ իտէմէմ, զիրա չիմտիյէ գա-տար եաղըմրշ վէ նագլ օլունմուշ թատիրլէրին հիչ պիրինի օ տէրէճէ կիւզէլ պուլամամ։

«Անճագ չու գատար սէօյէմէյի քեաֆի ատտ իտէրիմ քի, պու գա-տրն էսմէր, կիւզէլ, վէ սուլթան կի-պի մաղրուր օլուպ, պէթթ թէատիֆ պիր գաշ տէֆա նազարընը պանա ամիֆ իտտիյինտէ, գալպիմտէ թատ-լը պիր տույղու հասըլ օլտու։

«Իմտի ոյուն պիմմէզտէն պիր աղ էվվէլ թէատրօտան տիշարը չոգ-տրմ, վէ մէրգումէնին չըզմաճնա պէքլէտիմ։

«Պիրտէ կէօրտիւմ քի, մէրգու-մէ գատրն էմրտիֆը յալմանն չէրիմի պիր ճէզալիր պատրնուզունա սարըլ-մըշ օլտուղու հալտէ, գալապալըգրն իչինտէն պիր հիւքիւմատ գարը-ը կիպի սալմանամի վէ տալամէթլէ կէշ-տի, վէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան քիչիք պիր գուբէ արապասընա բաքիպէն օրատան հարաքէթի վէ ա-զիմէթ իմտի։

«Պէօյլէճէ մէրգումէնին կիմտի-լինի կէօրտիյիմտէ, գալզիմտէ պիր նէվի թէսէլլի հիսս իմտիմ, սէրպէսթ նէֆէս ալտըմ, վէ քէնտի քէնտիմէ.

«— Ինչալահ, տէտիմ, պիր տա-խի պու գատրընը գարշրընտա պու-լունմայաճագմ, զիրա էյի պիլիրիմ քի, պուլունաճագ օլաբ իսէ, քէն-տիսինէ աչրդ օլաճագմ, վէ ֆիլվագը պու իսէ պէնիմ շու հալիմտէ տաչա մինասիպէթսիզ պիր քէյֆիյէթ իտիր-կինէ հիչ շիւպհէ եօղ տուր։»

«Հագիգ ամիէն իտան տիշինիբ, վէ պախի մէվգիյի իճրայէ վաղ իտէր

տէտիքլերի կէպի, պու վուգուտտ-ան իչ կիւն սօնրա տիկեր պիր թէ-թիրօտա պուլունտուղում էանատէ, պիր աղ արգամտա վէ սոլ թարաֆըմ-տա պիր սրֆամը ճամիպէ նաղարը տրգգաթըմը քէնտինէ ճէլզ իմմէք-տէ իտի, իմտի արգամա տէօնիւպ պագմամըա նակեահ պիր տիթրէմէ հիսս իմտիմ, չի-նքի պիր աղ էվվել զիքր իմտիյիմ գատրն մէգքիւր լօճա-տա եալընըզճա վէ երնէ էսկի կիւ-զէլիք վէ սալմանամը իլէ օրմուր-մուշ իտի։

«Պատէհու պաշլատըմ տրատտա սըրատտա օլ մէլէքսիմթէ նազար իթ-մէյէ, վէ զորզ տուղում խուսուս, թէէքմիլէն սէյիլ խսէ տէ, զրսմէն ֆիրիլէ չըզաը. շէօյէքի մէրգումէյէ վագատ աչրդ օրմատամ, լաքին սը-ֆամը ադլ ու զիհնիմի իհմամա իմ-տի, վէ կիւնահուգէրի պէնի պիհու-ղուր իլմէտիքտէն սօնրա, կ.ճէլէրի տա-խի ուլդուսուզ պրագմայա պաչլատը։

«Էյվէթ, նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրէք իգրար իտէրիմ քի, պէն վագտա մէրգումէյէ աչրդ օրմա-մըշ իսէմ տէ, լաքին նասըլ քի տարը վատիմին պիյիճիր զարրարը պիր թագըմ կիզի պիրիլէր իճրա իտէ-րէք, պէնիի տաէմի քէնտիլէրինէ ճէլզ իտէրլէր իմիշ խսէ, մէրգումէ տախի պունուն կիպի պէնիմ ագլըմը վէ գինինիմի ճէլզ իմմիշ իտի։

«Իմտի պու զատընը գիմ օղ-տուղունու անլամագ իսթէտիմ, վէ պիր ագչամ թէամրօտան չըզ տրզընը-տա, իքի էլլերիմ իլէ ալտագտընը տարըլըպ, վէ իւգէրիմէ գահգահա իլէ կիւլէնէրի տախի տա-լա վալիֆի իմմէ էրէք, ատէթա սիւ-բիւքլէնէրէք կիմտիմ, վէ արապա տուրունճա պէնտէ թատիմիմ ալ-տուրտում։

«Պէօյլէճէ ֆէրտատը կիւն օլպատ-տէ իղթիզա իտէն մալիւմմամը ալ-էլէտիմ։ Շէօյլէ քի մէրգումէ պէնիմ զանն իմտիյիմ կիպի զինաքեար պիր գարը օրմալը, պիլաքս պէօյիւք վէ սահհան պէօյիւք պիր գատրն իմիշ, վէ քիւլլի վուրտատամը օլարագ. բա-բիզին էն մրմէթպէր էհալիսինի սաօն-լարընա գ.ա գալ իտէր իմիշ։

«Պունուն իւզէրինէ օնունճա պէ-նիմ պէյնիմիզոէ կէչիլմէզ կիրտապը աչրլը։ Ֆագաթ պէն պու կիրտապ-լարը պիր տաղեդ գատար կէօրմէզ-լիյէ վուրտում։

«Օլ վաղթա գատար տիմանէ իտ-տիմ, օնտան սօնրա մասգարա վէ բէ-զիլ օլտում, վէ պիր ատամագ վէ պէն միսալի մէրգումէ պանա նաղար իմ-տի զանընընա զահիպ օլարագ, պաշ-լատըմ արտը արատը քէսիմէ յէրէք մէքթուպլար եազմայա, վէ պէնի նէզ-տինէ գ.ապալ իմմէսի իչիւն բէճալար իմմէյէ, վէ ֆագաթ օլարագ, պու բէճալարըմը գ.ապալ իմմէյէճէք օ-լուր իսէ, քէնտի քէնտիմի էօյտիւբէ-ճէյիմի մէքթուպլարընա եէմին իտէ-րէք եազար իտիմ։

— Ցիւնքի բաղաք կիւնիւ Էրմէնի միլէթինէ ճանիպ սալթանաթը Սէնիյէտէն իթա պույրուլան Սահմանադրութիւնուն օն պէշինճի տէվրի սէնէարնէ միւսաղիպ օլան Եէվմի մախսուս օլմադ մինասիպէթիյլէ, միլէթի մէզքիւրէտէն պիր խայը զէվաթ ատէթ իւզրէ վաքար վէ մուզիզ ալար քիրալայարադ, Պէյզօղ չարընա ազիմէթ վէ օրատա իճրայի ատէնք վէ սիւրուր խտրէք, վէ նութզար օգուտուզատան սոնրա ավտէթ իթմիշէր տիր։

Եինէ տիւն Իթալիա իթթիհատընդն Եէվմի մախսուս օլաուզունտան, Ցէրսատէթմէ պուլունան Իթալիա թէպատը տախի վաքարլարա սէյր մահալլէրինէ ադիմէթ իթմիշէր տիր։

— Լէվանթ Հէրալտն ըրվայէթինէ նազարէն, բուլ ըսմինէն եալընդ Ցէրսատէթմէ կիւնտէ իքի եիւզ միրա հասրլաթ վուգու պուլուզու պիլտիրիլմիշ իսէ տէ, պիզիմ Լէվանթ Հէրալտ պու խուսուսա բէք եանդըմշ օլմալը տըր։

— Լիպնանտա Ապատիէ նամ մահալէ թիֆո իլէթի զուհուր իտէրէք, պէշ կիւն զարիքնատա եիւզ էլի քշի պու իլէթէ տիւշար օլմուշ, վէ պունլարտան այթըլը վէֆատ իթմիշ տիր։ Իլէթի մէզքիւրէնէն սայիր մահալլէրէ սիրայէթ իթմէմէսի իչիւն հիքմէթի մահալիյէ թարաֆընտան թէտապիրի լազըմ իթթիխազ օլունմուշտուր։

— Կէչէն ճումատա կիւնիւ նաֆիա նազարը տէվլէթլու Լահէյ բաշա, վէ տէվլէթլու Սէրվէր բաշա, վէ ատատէթլու Օտեան Էֆէնտի հազարաթը իլէ, նաֆիա նէզարէթինէն պէօյիւք մէմուրլարը ալել սատատ թրէնի մախսուս իլէ Իզմիտէ ադիմէթ վէ ազշամը տատէթ պուլուրմուշլար, վէ պու ադիմէթտէն մազսատ եօլուն էմրի մուայէնէ վէ թէֆթիշինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր։

— Ղօնիա վալիսի տէվլէթլու Հիւսնիւ բաշա հազրէթլէրի, մայիսին պէշինճի կիւնիւ Ղօնիայա վարը օրմուշլար, վ. մէմուրինի մահալլէսէ ըսմի իսթիզպալի իճրա իլէ, պիր իքի կիւն սոնրա ֆէրմանը ատիշոնը ճիւմլէ մուվաճէհէսինտէ գրատի օլունարագ, ումուրու մէմուրէլէրինէ պէտ վէ միւպաշիրէթ իթմիշլէր տիր։

— Ֆրանսանընդ Ցէրսատէթ սէֆիրի օրուպ, Վիէննա սէֆարէթինէ լահվալի մէմուրէսէթ էյլէմիշ օլան գոնթ տը Վոկէ ճէնապլէրի, չարշամպա կիւնիւ Ցէրսատէթտէն Մարսիլեա միլէթէվճճիհէն հարաքէթ էյլէյէճէք տիր։

— Կէչէն ճումատա կիւնիւ Ցէրսատէթէ վիրուտ իթմիշ օլան Մէքլենպուրկ բրէնսի Պէյզուլունատա Մըսրի լոգանթասը՝ նիզուլ էյլէմիշ տիր։ Սիւլտանիյէ պիր իքի կիւն լոգանէթ էյլէմքէն սոնրա, Բուսիա իմբէրատօրունուն իքինճի մախսուսի կրան տիւգ Վլատիմիրին զէվճէսի օլան հէզիրէսի բրէնսէս էյլէ միւլագատ իթմէք իւզրէ Հօճա պէյ թարիգէյլէ Բէթրէսպուրկա միւթէվճճիհէն Ցէրսատէթտէն հարաքէթ էյլէյէճէք տիր։

Մէքլենպուրկ կրան տիւգիւնիւն պունատան զայրի մախսուսի օրմայզ, միւշարիլէյհ տախտ եիրմի պէշ եաշընատա պուլունույօր։ Հէր նէ զատար մէզքիւր տուզլուզուն միքի քիւչիւք իսէ տէ, արագիսինին պէօյիւք զըմբ կրան տիւգիւն էմրայընատան օլուզունտան, Ալմանիա քիւչիւք հիւքիմատարլարընդն էն զէնկինի օլուպ, սէնէվի իքի եիւզ էլլի պին լիրա վարիատը պուլունմուշ տուր։

Բրէնսի միւշարիլէյհ էվվէլքի ճումատա իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալեյէ կէլիպ, զաթը հազրէթի Սէտարէթբէնէհի վէ խարիճյէ նազարը տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրիյլէ միլագատ իթմիշ, վէ տիւնքի բաղաք կիւնիւ տախի միւշարիլէյհիւմա հազարաթը բրէնսի միւշարիլէյհին իզամէթկեա հընը պիլ թէշրիֆ, վիզիթասընը էյատ պույուրմուշլար տըր։

— Ռուսիա սէֆիրի ճէնէրալ Ինկնաթիէֆ ճէնապլէրի, ճումատա իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալեյէ ազիմէթլէ, զաթը հազրէթի Սատրաղամ իլէ միլագատ իթմիշ տիր։

Եէվմի մէզքիւրտէ Ավսթրիա սէֆիրի գոնթ Զիչի ճէնապլէրի տախտ Պապը Ալեյէ կէտէրէք, զաթը հազրէթը վէքեալէթքէնահի վէ խարիճյէ նազարը տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրի իլէ միլագատ էյլէմիշ տիր։

— Ճումատա իլթէսի կիւնիւ խարիճյէ նազարը տէվլէթլու Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի, Պէյօղլունա ազիմէթ պույուրմուշլար։ Ցէրսատէթ Ֆրանսա սէֆիրի սապրդ գոնթ տը Վոկէյէ պիր միզթա վէրմիշ տիր։

— Նէզտի ոսմանաթը Սէնիյէտէ Ֆրանսա սէֆիրի նասպ օլունան Մ. Պուրկուանա հրուրմէթէն, Բարիս սալթանաթը Սէնիյէ սէֆիրի սատատէթլու Ալի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան պիր զիյաֆէթ վերիլէճէյինի եազմըշ ըօրդ։ Պու քէրրէ այընան մանիմաթա կէօրէ, զիյաֆէթի մէզքիւրէ ալաֆրանկա յունէս իքինճի չարշամպա կիւնիւ Օսմանը սէֆարէթխանէսընտէ վէրիլիպ, Ֆրանսա խարիճյէ նազարը տիւգ Տէգազ վէ մատատատը, գոնթ տը Պուրկուան վէ մատատատը, Իթալիա վէ Սպանիա սէֆիրլէրի, վէ մէքզունէն Բարիստէ պուլունան Մատրիտ Ֆրանսըզ սէֆիրի, վէ սայը պաղը վիւքէլա, վէ մէմուրինի քիրամ հազրարաթը ալա սէֆարէթի Սէնիյէ պաշ մէմուրլարը հազը պուլունմուշլար տըր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

Բարիս 4 յունիս։

Մ. տը Բըմիւզանը վէֆաթը զայրը սահիհ իսէ տէ, աղըրճա խասթա տըր։

Բարիս քէզա։

Մալիյէ նազարը յունիսին 12, 13 վէ 14 իւնիւ կիւնէրտէ Մօրկան իսթիզրաղ թահվիլաթընդն միւպատէլսինէ գարար վէրմիշ տիր։ Իլավէ օլունարագ վուգու պուլաճագ թէէտիյաթ իքի մահ զարֆընտա էյֆա օլունաճագ տըր։

Վիէննա 3 յունիս։

Պօրսատա մուամէլաթ եօգ տուր։

Բրուսիանընդ Սիլիզիա էյալէթինտէ սոն պահար վագթը իճրա օլունաճագ թալիմէրատ արշիտիւգ Ալպէր հազրը պուլունաճագ տըր։

Վիէննա 6 յունիս

Արշիտիւգ Ալպէր Ֆրանսա սուլարընա միթէվճճիհէն եարընդ չէհրիմիզէն հարաքէթ վէ ադիմէթ իտէճէք տիր։ Բրէնսի միւշարիլէյհ էմսէ վիսուլինտէ, Ալմանիա վէ Ռուսիա իմբէրատօրլարընը թէպրիք խըտմէթինէ թայէին օլունմուշ տուր։

Բարիս 5 յունիս։

Ռումէլի շըմէնտըֆէր սէնէտատը 125 ֆրանգ 25 սանթիմ տիր։

Պօրսա գավի տիր։

Մ. տը Բըմիւզա մահը հալին իւչունտէ վէֆաթ իթմի։

Վէրսայլ 6 յունիս։

Նիէվրը մէպուսու Մ. Պուրկուանընդն ինթիխապընը թէֆթիշէ մէմուրօլան դօմիսիօն, ինթիխապը մէզքիւրու պաթթալ իլան իթմի։

Օթուզլար դօմիսիօնու, սէնատօ ինթիխապընա տայիր օլան դավանէյնի թէտգիգ իթմաքտէն սոնրա, դավանէնին մէզքիւրէնէն էքսէրիսընի դապուլ իթմի։

Լօնտրա 5 յունիս։

Ինկիլթէրրա պանգասընա 18 պին ինկիլիզ լիրասը կիրմի։

Պրիւսէլ քէզա։

Եարընդ սայը ռուհանի իճրա օլունաճաղընտան, պու մինասիպէթլէ եէնիտէն պաղը ույղունսուզլուգ վադի օլաճաղը գորգուլույօր։ Պու սէպէպտէն մէրքէթ մուհաֆըզ ասքէրի եէմ իսթիմիշ, վէ ատլայէ նազարը նէզարէթի չէհատէ իճրա օլունմասընը, վէ ույղունսուզլուգա սէպէպիյէթ վերէնլէր հազրընտա չէհտա մուամէլէ խիրիսինի զապթայա էմր էյլէմիշ տիր։

ՍԱՐՄԱՖԻՅԷ

Լօնտրան 5 յունիս։

Լահամը ում.	աչըլը	43 9/16
„ „	գարանտը	43 3/4
65 իսթիգրաղը		69
69 „		54 13/16
72 „		86 1/4
73 „		52 7/8
Իթալեա ֆոնտոսու		72 7/16
Ինկիլիզ ֆոնտոսու		92 11/16
Մըսըր իսթիգրաղը		84 3/8

Բարիզ 5 յունիս։

Լահամը ում.	աչըլը	44- 5
„ „	գարանտը	44-12
Իսթիգրաղ 1865		–
„ 1869		282 –
„ 1873		267-50
Շըմէնտըֆէր ռումէլի		125-1/2
Իթալեա ֆոնտոսու		73-5/8
Բանկի 3 %		64-75
„ 5 %		103-65
Գամիս Լօնտրա իւսթիւնէ		111

ԴԱՎԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ 5/24 ՄԱՅԻՍ

Էհամը ում.	գարանտը	49- 6
26 մայիս. սապահ	աչըլը	49-10
	էն եիւքսէք	49-11
	էն աշաղը	49-10
Իսթիգրաղ 1863		356-
„ 1865		357-
„ 1869 քուբ. քէսիք		282-1/4
„ 1872		88-1/4
„ 1873 քուբ. քէսիք		273-
Բրէսի ժէնէրալ լիրա	Գ. Բ.	10-22
Սօսիէթէ ժէնէրալ ազսիոն	„	8-2
Սօսիէթէ Օթոման գուբ. քէ.	„	5-38
Սիմանսիոլ պանգ. ագս. Լ. Օս.		6-13
Շէմէնտըֆէր հիս. ֆր. գ. ք.		127-25
Թրամվայ հիս.		325-
Բրէսի Հէլէնիկ ազոնթ Ֆր.		
Լօրիուս մատէնի ագսիոնէրը		68-
Գուբոն ազոնթասու	Ֆրր.	4-
Ագճէ ֆայիզի %	զուրուշ	5-6
Բէքօր	փարա	1-
Հէվլէսիզ		1

ԱԳՃԷԼԻՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրասը	110-25
Ֆրանսըզ 20 ֆրանքլըզ	88- 2
Բօլ	89-32
Գրըմից ալթունու	51-31
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	102- 5
Մէճիտիյէ ֆարգը	104-35
Պաղըր	130-30
Պէշիկ	104-25
Գարպոն դայիմէսի	6-55

— Ցիւնքի բաղաք կիւնիւ Էրմէնի միլէթինէ ճանիպ սալթանաթը Սէնիյէտէն իթա պույրուլան Սահմանադրութիւնուն օն պէշինճի տէվրի սէնէարնէ միւսաղիպ օլան Եէվմի մախսուս օլմադ մինասիպէթիյլէ, միլէթի մէզքիւրէտէն պիր խայը զէվաթ ատէթ իւզրէ վաքար վէ մուզիզ ալար քիրալայարադ, Պէյզօղ չարընա ազիմէթ վէ օրատա իճրայի ատէնք վէ սիւրուր խտրէք, վէ նութզար օգուտուզատան սոնրա ավտէթ իթմիշլէր տիր։

Եինէ տիւն Իթալիա իթթիհատընդն Եէվմի մախսուս օլաուզունտան, Ցէրսատէթմէ պուլունան Իթալիա թէպատը տախի վաքարլարա սէյր մահալլէրինէ ադիմէթ իթմիշլէր տիր։

— Լէվանթ Հէրալտն ըրվայէթինէ նազարէն, բուլ ըսմինէն եալընդ Ցէրսատէթմէ կիւնտէ իքի եիւզ միրա հասրլաթ վուգու պուլուզու պիլտիրիլմիշ իսէ տէ, պիզիմ Լէվանթ Հէրալտ պու խուսուսա բէք եանդըմշ օլմալը տըր։

— Լիպնանտա Ապատիէ նամ մահալէ թիֆո իլէթի զուհուր իտէրէք, պէշ կիւն զարիքնատա եիւզ էլի քշի պու իլէթէ տիւշար օլմուշ, վէ պունլարտան այթըլը վէֆատ իթմիշ տիր։ Իլէթի մէզքիւրէնէն սայիր մահալլէրէ սիրայէթ իթմէմէսի իչիւն հիքմէթի մահալիյէ թարաֆընտան թէտապիրի լազըմ իթթիխազ օլունմուշտուր։

— Կէչէն ճումատա կիւնիւ նաֆիա նազարը տէվլէթլու Լահէյ բաշա, վէ տէվլէթլու Սէրվէր բաշա, վէ ատատէթլու Օտեան Էֆէնտի հազարաթը իլէ, նաֆիա նէզարէթինէն պէօյիւք մէմուրլարը ալել սատատ թրէնի մախսուս իլէ Իզմիտէ ադիմէթ վէ ազշամը տատէթ պույուրմուշլար, վէ պու ադիմէթտէն մազսատ եօլուն էմրի մուայէնէ վէ թէֆթիշինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր։

Ղօնիա վալիսի տէվլէթլու Հիւսնիւ բաշա հազրէթլէրի, մայիսին պէշինճի կիւնիւ Ղօնիայա վարը օրմուշլար, վ. մէմուրինի մահալլէսէ ըսմի իսթիզպալի իճրա իլէ, պիր իքի կիւն սոնրա ֆէրմանը ատիշոնը ճիւմլէ մուվաճէհէսինտէ գրատի օլունարագ, ումուրու մէմուրէլէրինէ պէտ վէ միւպաշիրէթ իթմիշլէր տիր։

— Ֆրանսանընդ Ցէրսատէթ սէֆիրի օրուպ, Վիէննա սէֆարէթինէ լահվալի մէմուրէսէթ էյլէմիշ օլան գոնթ տը Վոկէ ճէնապլէրի, չարշամպա կիւնիւ Ցէրսատէթտէն Մարսիլեա միլէթէվճճիհէն հարաքէթ էյլէյէճէք տիր։

— Կէչէն ճումատա կիւնիւ նաֆիա նազարը տէվլէթլու Լահէյ բաշա, վէ տէվլէթլու Սէրվէր բաշա, վէ ատատէթլու Օտեան Էֆէնտի հազարաթը իլէ, նաֆիա նէզարէթինէն պէօյիւք մէմուրլարը ալել սատատ թրէնի մախսուս իլէ Իզմիտէ ադիմէթ վէ ազշամը տատէթ պույուրմուշլար, վէ պու ադիմէթտէն մազսատ եօլուն էմրի մուայէնէ վէ թէֆթիշինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր։

Բրէնսի միւշարիլէյհ էվվէլքի ճումատա իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալեյէ կէլիպ, զաթը հազրէթի Սէտարէթբէնէհի վէ խարիճյէ նազարը տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրիյլէ միլագատ իթմիշ, վէ տիւնքի բաղաք կիւնիւ տախի միւշարիլէյհիւմա հազարաթը բրէնսի միւշարիլէյհին իզամէթկեա հընը պիլ թէշրիֆ, վիզիթասընը էյատ պույուրմուշլար տըր։

— Ռուսիա սէֆիրի ճէնէրալ Ինկնաթիէֆ ճէնապլէրի, ճումատա իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալեյէ ազիմէթլէ, զաթը հազրէթի Սատրաղամ իլէ միլագատ իթմիշ տիր։

Եէվմի մէզքիւրտէ Ավսթրիա սէֆիրի գոնթ Զիչի ճէնապլէրի տախտ Պապը Ալեյէ կէտէրէք, զաթը հազրէթը վէքեալէթքէնահի վէ խարիճյէ նազարը տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրի իլէ միլագատ էյլէմիշ տիր։

— Ճումատա իլթէսի կիւնիւ խարիճյէ նազարը տէվլէթլու Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրի, Պէյօղլունա ազիմէթ պույուրմուշլար։ Ցէրսատէթ Ֆրանսա սէֆիրի սապրդ գոնթ տը Վոկէյէ պիր միզթա վէրմիշ տիր։

— Նէզտի ոսմանաթը Սէնիյէտէ Ֆրանսա սէֆիրի նասպ օլունան Մ. Պուրկուանա հրուրմէթէն, Բարիս սալթանաթը Սէնիյէ սէֆիրի սատատէթլու Ալի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան պիր զիյաֆէթ վերիլէճէյինի եազմըշ ըօրդ։ Պու քէրրէ այընան մանիմաթա կէօրէ, զիյաֆէթի մէզքիւրէ ալաֆրանկա յունէս իքինճի չարշամպա կիւնիւ Օսմանը սէֆարէթխանէսընտէ վէրիլիպ, Ֆրանսա խարիճյէ նազարը տիւգ Տէգազ վէ մատատատը, գոնթ տը Պուրկուան վէ մատատատը, Իթալիա վէ Սպանիա սէֆիրլէրի, վէ մէքզունէն Բարիստէ պուլունան Մատրիտ Ֆրանսըզ սէֆիրի, վէ սայը պաղը վիւքէլա, վէ մէմուրինի քիրամ հազարաթը ալա սէֆարէթի Սէնիյէ պաշ մէմուրլարը հազը պուլունմուշլար տըր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

Բարիս 4 յունիս։

Մ. տը Բըմիւզանը վէֆաթը զայրը սահիհ իսէ տէ, աղըրճա խասթա տըր։

Բարիս քէզա։

Մալիյէ նազարը յունիսին 12, 13 վէ 14 իւնիւ կիւնէրտէ Մօրկան իսթիզրաղ թահվիլաթընդն միւպատէլսինէ գարար վէրմիշ տիր։ Իլավէ օլունարագ վուգու պուլաճագ թէէտիյաթ իքի մահ զարֆընտա էյֆա օլունաճագ տըր։

Վիէննա 3 յունիս։

Պօրսատա մուամէլաթ եօգ տուր։

Բրուսիանընդ Սիլիզիա էյալէթինտէ սոն պահար վագթը իճրա օլունաճագ թալիմէրատ արշիտիւգ Ալպէր հազրը պուլունաճագ տըր։

Վիէննա 6 յունիս

Արշիտիւգ Ալպէր Ֆրանսա սուլարընա միթէվճճիհէն եարընդ չէհրիմիզէն հարաքէթ վէ ադիմէթ իտէճէք տիր։ Բրէնսի միւշարիլէյհ էմսէ վիսուլինտէ, Ալմանիա վէ Ռուսիա իմբէրատօրլարընը թէպրիք խըտմէթինէ թայէին օլունմուշ տուր։

Բարիս 5 յունիս։

Ռումէլի շըմէնտըֆէր սէնէտատը 125 ֆրանգ 25 սանթիմ տիր։

Պօրսա գավի տիր։

Մ. տը Բըմիւզա մահը հալին իւչունտէ վէֆաթ իթմի։

Վէրսայլ 6 յունիս։

Նիէվրը մէպուսու Մ. Պուրկուանընդն ինթիխապընը թէֆթիշէ մէմուրօլան դօմիսիօն, ինթիխապը մէզքիւրու պաթթալ իլան իթմի։

Օթուզլար դօմիսիօնու, սէնատօ ինթիխապընա տայիր օլան դավանէյնի թէտգիգ իթմաքտէն սոնրա, դավանէնին մէզքիւրէնէն էքսէրիսընի դապուլ իթմի։

Լօնտրա 5 յունիս։

Ինկիլթէրրա պանգասընա 18 պին ինկիլիզ լիրասը կիրմի։

Պրիւսէլ քէզա։

Եարընդ սայը ռուհանի իճրա օլունաճաղընտան, պու մինասիպէթլէ եէնիտէն պաղը ույղունսուզլուգ վադի օլաճաղը գորգուլույօր։ Պու սէպէպտէն մէրքէթ մուհաֆըզ ասքէրի եէմ իսթիմիշ, վէ ատլայէ նազարը նէզարէթի չէհատէ իճրա օլունմասընը, վէ ույղունսուզլուգա սէպէպիյէթ վերէնլէր հազրընտա չէհտա մուամէլէ խիրիսինի զապթայա էմր էյլէմիշ տիր։

ՍԱՐՄԱՖԻՅԷ

Լօնտրան 5 յունիս։

Էհամը ում.	աչըլը	43 9/16
„ „	գարանտը	43 3/4
65 իսթիգրաղը		69
69 „		54 13/16
72 „		86 1/4
73 „		52 7/8
Իթալեա ֆոնտոսու		72 7/16
Ինկիլիզ ֆոնտոսու		92 11/16
Մըսըր իսթիգրաղը		84 3/8

Բարիզ 5 յունիս։

Էհամը ում.	աչըլը	44- 5
„ „	գարանտը	44-12
Իսթիգրաղ 1865		–
„ 1869		282 –
„ 1873		267-50
Շըմէնտըֆէր ռումէլի		125-1/2
Իթալեա ֆոնտոսու		73-5/8
Բանկի 3 %		64-75
„ 5 %		103-65
Գամիս Լօնտրա իւսթիւնէ		111

ԴԱՎԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ 5/24 ՄԱՅԻՍ

Էհամը ում.	գարանտը	49- 6
26 մայիս. սապահ	աչըլը	49-10
	էն եիւքսէք	49-11
	էն աշաղը	49-10
Իսթիգրաղ 1863		356-
„ 1865		357-
„ 1869 քուբ. քէսիք		282-1/4
„ 1872		88-1/4
„ 1873 քուբ. քէսիք		273-
Բրէսի ժէնէրալ լիրա	Գ. Բ.	10-22
Սօսիէթէ ժէնէրալ ազսիոն	„	8-2
Սօսիէթէ Օթոման գուբ. քէ.	„	5-38
Սիմանսիոլ պանգ. ագս. Լ. Օս.		6-13
Շէմէնտըֆէր հիս. ֆր. գ. ք.		127-25
Թրամվայ հիս.		325-
Բրէսի Հէլէնիկ ազոնթ Ֆր.		
Լօրիուս մատէնի ագսիոնէրը		68-
Գուբոն ազոնթասու	Ֆրր.	4-
Ագճէ ֆայիզի %	զուրուշ	5-6
Բէքօր	փարա	1-
Հէվլէսիզ		1

ԱԳՃԷԼԻՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրասը	110-25
Ֆրանսըզ 20 ֆրանքլըզ	88- 2
Բօլ	89-32
Գրըմից ալթունու	51-31
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	102- 5
Մէճիտիյէ ֆարգը	104-35
Պաղըր	130-30
Պէշիկ	104-25
Գարպոն դայիմէսի	6-55

— Պունու սէյլէտիյինէ, սանքի բէքատ եալան սէյլէմիշ օլմայօրուտում, վէ ֆիրվաղը քէնտիմէ սուլի զատ իթմէյի միւլահաղա իտիյօր ի. սէմտէ, անճագ պու թէչէպպիսիմիզ մէրզումէ իչիւն մէվէյի իճրայէ զօյանաճագ տեյիլ իսիմ . . .

“Լաքին ճաապա մէրզ ումէնին պանա զարշըզ մէքթուպ եազնատրը-նը պիլտիրմէք իզթիրազ խաէր մի . . .

“Իյթէ պէնիմ թէքմիլ հօքեայէմ, վէ նասըլ քի կէօրիյօրսունուզ պու հիքեայէմ բէք սաի տիր, հալ պու քի պէնիմ օյնատըզմ օյունլար ազ ու ֆիքրին խարիճինտէ իսէ տէ, իւզէրիմէ կիւլմէյի վատ իթմինիզ, վէ պէն սիզին վատընընը իթիմատ իտէրիմ . . .

— Պէն իթմայիմ վատը տայիմ թուրթարը՝, ճէվապ վէրտի Բէյմոն, անճագ սիզ պանա հէր շէյի սէօյլէմէտինիզ, վէ պէն իսէ էն զիյատ իսթէտիյիմ պիր խուսուսա ակեահ օլմամտըմ։

— Լաքին պու խուսուս նէ՞ օլույօր։

— Սեյահ սաչը, ճալիպ կէօղլիւ, վէ բրէնս կիպի զէնկին վէ պէօյիւք զատընընը իսի նէ՞ օլտուզու խուսուսու տուր։

— Իսինի պէլմէնիզ նէյէ՞ եարայյաճագ տըր։

— Անճայիպ, պունու պէնտէն կիզլէյէճէք նէ՞ սէպէպինիզ վար տըր։

— Ցէմէք պիլմէք իսթէյօրսունուզ։

— Պու պապոէ բէճա պիլէ իսէրիմ։

— Շիւպհէսիզ պու իսի սիզտէ թանը յանաճաղ սընը զ, զիրա պու կիւնքի կիւն Բարիզտէ պու իսմ՝ թանըմայան եօգ տուր։

— Պու հալտէ պէնի տահա զիյատ մէմնունն իթմիշ օլաճագսընը զ։

— Իսմի մատամ մարզիզ Գասթէլլա տըր։

53.

Գոնթ տը Սէն-Մարսօ

Լէկէր հայրան վէ թատճիպ ինսանը հէյքէլ հեյէթինէ թահվիլ իտէպիլիր իսէ, շիւպհէսիզ շու էմնատէ Բէյմոն մէրմէրատէն հէյքէլէ թահվիլ օլմալը իսի։

Զիւնքի պանթ թատ վագթինտէ քէնտինէ եօյլէ պիր ատճայիպ վէ ֆէվզէլատէ սուրէթատ եավէր օլմագատ իտիքի, պունուն հագիգէթ օլմասընա ինանըլմազ իսի։

(Տէվամ)

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Էջմիածին մանասթիրը քիւթիւպխանէսինտէ հալէն մէվճուտ օլան քիթապլարը էսամէսինի էլտէ էթմիշ օլտուղումուզտան, պէր վէճհի աթի բէյ տէր բէյ ղազէթամիզտա տէրճ իտէճէյիզ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գրչէայ Մատենից դասաւորեալ ըստ Մայր ցուցակի Մատենադարանի Աբարատեան Առաւելեան և Պատրիարքական Մայր Աթոռոյ Կաթուղիկէ Մշոյ Էջմիածնի։

Աղամ գիրք. 3 հատ։
Աղբիւր բացեալ Պետրոս Վ. Բերդումեան. 7 հատ։
Աղթար գիրք. 1 հատ։
Աղուեսագիրք. 1 հատ։
Աղօթագիրք զանազան հեղինակաց. 17 հատ։
Այբբենարան հարուստ հանդերձ աղօթիւք. 1 հատ։
Անաչօճեայ՝ այս է համեմատութիւն հնոյ եւ նորոյս կտակի. 12 հատ։
Անտառ այլաբանութեան բոլոր սուրբ գրոց բաժանեալ յերկուս հատորս. 1 հատ։
Անտառ նորագոյն մտածմանց. 7 հատ։
Աշխարհացոյց. 1 հատ։
Առաքինութեանց գիրք. 5 հատ։
Առարկութիւնք. 1 հատ։
Աստուածաբանութիւն Դիոնէսիոսի յաղագս երկնային քահանայապետութեանց. 34։
Աստուածաբանութիւն առ որս Գրիգորի Աստուածաբանի. 12 հատ։
Աստուածաբանութիւն Յովհան Դամասկացւոյ. 5 հատ։
Աստուածաբանութիւն Ալպերտի. 9 հատ։
Աստուածաբանութիւն Թովմայի Ագուինացւոյ. 5 հատ։
Աստուածաբանութիւն Սկոթոսի. 8 հատ։
Աստուածաբանութիւն Ստեփաննոս Վ. Իւրովացւոյ. 2 հատ։
Աստուածաբանութիւն Քիւթիւբ Պետրոս Վ. 4 հատ։
Աստուածաբանութիւն Յակոբ պատրիարքի Կ. Պոլսոյ. 1 հատ։
Աստուածաբանութիւն Շամէսի. 1 հատ։
Աստուածաբանութիւն իմաստասիրաց. 1։
Աստուածաբանութիւն Կալանոսի Թէագինոսի. 1 հատ։
Աստուածաբանութիւն Կղեմէսի. 1 հատ։
Աստուածաբանութիւն Գէորգայ Մխլայիմ օղլոյ. 1 հատ։
Աստուածաբանութիւն Մեսրովպ քահանայի Կարնեցւոյ. 1 հատ։
Աստուածաբանութիւն անյայտ հեղինակի. 2 հատ։
Աստուածանմանութիւն Պետրոս Վ. Բերդումեանց. 6 հատ։
Ատենաբանութիւն Ներսիսի Լամբրոնացւոյ. 1 հատ։
Աստուածաշունչ. 32 հատ։
Աստուածաշունչ թերիք. 43 հատ։
Աւետարան. 142 հատ։
Բաղդասութիւն չարականաց. 1 հատ։
Բանք իմաստասիրականք Ստեփաննոս Վ. Լեհացւոյ. 1 հատ։
Բանք վասն Հաւատոյ Վարդան Վ. 2 հատ։
Բանք եօթն գլխաւոր մեղաց. 1 հատ։
Բանալի Ջերմեռանդութեան. 2 հատ։
Բանք ոսկիականք՝ Յակոբ կրօնաւոր Արքեպիսկոպոսի 'ի կարգէ քարոզչաց. 19։
Բանաստեղծական գիտելիք. 1 հատ։
Բառգիրք նոր Աշխարհին Ամերիկոյ. 1 հատ։
Բառգիրք հասարակ անուանց. 25 հատ։
Բառգիրք տաճկերէն. 1 հատ։
Բժշկարան այլ եւ այլ հեղինակաց. 22 հատ։
Բնութեան՝ մարդակազմութեան եւ կուսութեան գիրք Գրիգորի Նիւսացւոյ. 16։
Բուրաստան աղօթից. 1 հատ։
Բուրաստան աւետարանական՝ առաքելական եւ մարգարէական գրուածոց. 2։
Գանձարան գիրք. 13 հատ։
Գանձուց Կիւրղի. 4 հատ։
Գանձ վարդապետութեան Քրիստոսի. 2 հատ։
Գաւազանագիրք հին եւ նոր կտակարանաց. 2 հատ։
Գուշակութիւնք օդոց եւ այլ տումարական գիտելիք. 1 հատ։
Դրահաչիւ. 1 հատ։
Դատաստանագիրք Գօշ Մխիթար Վ. 7 հատ։
Դաւանութիւն հաւատոյ զանազան հեղինակաց. 3 հատ։
Դուռն արքայութեան. 1 հատ։
Դեղթափ ընդդէմ վարդապետութեան Լուտերականաց. Մանուէլ Վ. 1 հատ։
Երգարան երգեցիկ մանկանց Գէորգայ Մելքիսեդեկեան Թուքով Իշխանի. 1 հատ։
Երեւոյթ կրից. 1 հատ։
Եօթն խորհրդոց գիրք զանազան հեղինակաց. 6 հատ։
Եօթն հրաշալեաց աշխարհի գիրք. 1 հատ։
Եօթն պարգեւաց գիրք անյայտ հեղինակի. 1 հատ։
Զգօն գիրք Յակոբ Մծբնայ հայրապետին. 6։
Զէն ընդդէմ եօթնագլխեան վիշապին վասն եօթն մահացու մեղաց, Պետրոս Վ. Տփխիսեցւոյ. 3 հատ։
Ընդդէմ երկաբնակաց գիրք Անանեայ Վ. 2։
Ընդդէմ երկաբնակաց Մխիթար Վ. Սկեւռացւոյ. 3 հատ։
Ընդդէմ երկաբնակաց Ղազար Աբեղայի. 1։
Ընդդէմ երկաբնակաց Գէորգ Վ. Երզնկացւոյ. 1 հատ։
Ընդդէմ երկաբնակաց Պօղոսի Տարոնեցւոյ. 1 հատ։
Ընդդէմ երկաբնակաց Յօհան սարկաւագ. 1։
Ընդդէմ երկաբնակաց Յովհաննէս Վ. Զաքարեանց. 1 հատ։
Ընդհանրական գիրք Ներսէսի Շնորհալւոյ. 17 հատ։
Թուաբանութիւն հայերէն. 1 հատ։
Թուաբանութիւն տաճկերէն. 1 հատ։
Ժամագիրք. 16 հատ։
Ժողովածու գիրք. 91 հատ։
Իններանութեանց գիրք Գրիգորի Նիւսացւոյ. 4 հատ։
Լուծմունք Նարեկի Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 3 հատ։
Լուծմունք սուրբ գրոց Վարդան Վ. 1։
Լուծմունք Շարականի Ստեփաննոս Վ. Կ. Պոլսեցւոյ. 1 հատ։
Լուծմունք Բանից աւետարանին անյայտ հեղինակի. 1 հատ։
Լուծմունք Քրիստոս ծնեալ ճառին Գրիգոր Աստուածաբանի. 1 հատ։
Լուծմունք Դիոնէսիոսի գրոց. 1 հատ։
Լուսաւորութիւն խոստովանութեան Կուսէլէմոսի Փիլեան. 5 հատ։
Խազ գիրք. 20 հատ։
Խոստովանութիւն ուղղափառ հաւատոյ. 1։
Խորհրդածութիւն վասն ուղղափառ հաւատոյ Ներսիսի Լամբրոնացւոյ. 4 հատ։
Խորհրդատետր. 21 հատ։
Խորհրդոյ Սրբացուցման գիրք Եւդոքատոսի Քիօսացւոյ բժշկի իմաստասիրի յունական. 1 հատ։
Խրատական հոգեշահ գիրք Վարդան Վ. 3։
Խրատք հոգեշահք եւ ճառք գեղեցկահիւսք հարք սրբոց. 3 հատ։
Խրատք հոգեշահք Եվնակ Կողբացւոյ. 2։
Խրատք իմաստասիրաց. 1 հատ։
Խրատք փիլիսոփայից. 2 հատ։
Խրատք Ուսաուուլպի. 1 հատ։
Խրատք Կիրակոս Վ. 1. հատ։
Խօսակցութիւն բարոյական Պօղոսի Սիներեան. 1 հատ։
Մաս կենաց. 1 հատ։
Մաս Միւռոնի Բարսղի եպիսկոպոսի Փակեցւոյ. 1 հատ։
Կանոնգիրք. 27 հատ։
Կերակուր քահանայից. 1 հատ։
Կոչումն ընծայութեան Կիւրղի. 8 հատ։
Կտակ չարչարանացն Քրիստոսի՝ Յակոբ Պատրիարքի Կ. Պոլսոյ. 1 հատ։
Կտակ չարչարանացն Քրիստոսի՝ անյայտ հեղինակի. 2 հատ։
Կտակ երկոտասան Նահապետաց. 1 հատ։
Հակաճառութեան գիրք Պօղոսի Տարօնացւոյ. 4 հատ։
Հակաճառութեան գիրք Պօղոս եպիսկոպոսի Նախիջեւանցւոյ. 1 հատ։
Հակաճառութեան գիրք Աղէքսանդր Կաթողիկոսի Զուղայեցւոյ. 1 հատ։
Հակաճառութեան գիրք Ստեփաննոս դըպրի. 1 հատ։
Հակաճառութեան գիրք Յովհաննու Քրանեցւոյ. 1 հատ։
Հակաճառութեան գիրք Մխիթար քահանայի Սկեւռացւոյ 1 հատ։
Հակաճառութեան գիրք անյայտ հեղինակի. 2 հատ։
Համառօտ որպիսութիւնն Եկեղեցւոյ Հայոց Մարգարայ Զաքարեան Խօնջեանց. 1։
Հայելի ազդեցութեանց. 2 հատ։
Հայելի ուղղափառ խոստովանութեան՝ Յակոբ Վ. Կարնեցւոյ. 5 հատ։
Հայելի գրոցն Հոմերոսի. 1 հատ։
Հանդէս բանաստեղծից. 1 հատ։
Հարանց վարք. 30 հատ։
Հարցմանց գիրք Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 44։
Հարցողաց գիրք Բարսղի Կեսարացւոյ. 1։
Հարցմունք Պաղոմեայ կայսեր եւ պատասխանիք ՀԲ թարգմանչաց. 1 հատ։
Հարց եւ պատասխանիք 'ի մասանց Աստուածաբանութեան. 1 հատ։
Հաւաքաբանութիւն կարգադրութեանց Կոմիտասայ քահանայի. 1 հատ։
Հոգեաց գիրք. 9 հատ։
Հրեշտակաբանութիւն. 1 հատ։
Զայն Քրիստոսի. 1 հատ։
Զեռնածութիւն Եւստրատիոսի յաղագս մշկըրտութեան. 2 հատ։
Զեռնաղնութիւն բնական. 1 հատ։
Ղուռան Մահմէտի. 1 հատ։
Ճակատամարտութեան գիրք Նէոփիտոսի. 1
Ճանապարհորդութիւն Աւետիք Վ. 2 հատ։
Ճաշոց գիրք. 14 հատ։
Ճառընտիր Յովհաննու Ոսկեբերանի. 6 հատ։
Ճառընտիր Ժողովածու. 6 հատ։
Ճառընտիր 'ի տօնս տէրունական. 1 հատ։
Ճառընտիր Սեբերիանոսի Եփսու եպիսկոպոսի. 2 հատ։
Ճառընտիր Եփրեմի խուրին Ասորւոյ. 4 հատ։
Ճառընտիր Եպիփանու Կիպրացւոյ 2 հատ։
Ճառընտիր Բարսղի Կապադովկացւոյ. 1։
Ճառընտիր Գրիգորի Աստուածաբանի. 1։
Ճառընտիր Յակոբ եպիսկոպոսի. 1 հատ։
Ճառ ծննդեան՝ Յովհաննու Որոտնեցւոյ. 1։
Ճառ Նեղոսի Յովհաննէս Վ. Մոկացւոյ. 1
Ճառ Աստուածաբանական Մեսրովպ քահանայի. 1 հատ։
Ճառընտիր 'ի մարդեղութեան Քրիստոսի Մխիթար Վ. Մոծեբեցւոյ. 1 հատ։
Ճառընտիրք ժողովածուք մեծադիրք. 12։
Ճարտասանութիւն Մխիթար Աբբայի. 11։
Մաշտոց գիրք. 130 հատ։
Մաշտոցի Եկեղեցւոյ հիմնարկութեան բացատրութիւն. 1 հատ։
Մեկնութիւն արարածոց. այս է՝ հինգ գրոցն Մովսէսի. Վարդան Վ. 18 հատ։
Մեկնութիւն արարածոց հինգ գրոցն Մովսիսի Գրիգորի Տաթեւացւոյ 4 հատ։
Մեկնութիւն արարածոց համառօտ Գրիգոր Վ. Ծերենց. 1 հատ։
Մեկնութիւն գրոցն թագաւորութեանց Եպիփանու Կիպրացւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն արարածոց սուրբ հարց. 1։
Մեկնութիւն արարածոց Կուռնելիոսի. 7։
Մեկնութիւն առակաց. Ժողովողի եւ իմաստութեան Սողոմոնի՝ Ներսիսի Լամբրոնացւոյ. 10 հատ։
Մեկնութիւն Առակացն Սողոմոնի՝ Համամ Վ. 1 հատ։
Մեկնութիւն Առակացն Սողոմոնի Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 8 հատ։
Մեկնութիւն երգոց երգոյն՝ Գրիգորի Նիւսացւոյ. 3 հատ։
Մեկնութիւն երգոց երգոյն՝ Գրիգորի Նարեկացւոյ. 12 հատ։
Մեկնութիւն երգոց երգոյն՝ Վարդան Վ. 4։
Մեկնութիւն երգոց երգոյն՝ Յակոբ Վ. Կարնեցւոյ. 3 հատ։
Մեկնութիւն քաղուածոյ Աբրահամ Վ. Աստաբատցւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն երգոց երգոյն՝ Յովհաննէս Վ. 1 հատ։
Մեկնութիւն Սիրաքայ Յակոբ Պատրիարքի Կ. Պոլսոյ. 3 հատ։
Մեկնութիւն գրոցն Յովբայ՝ Վարդան վանական Վ. 6 հատ։
Մեկնութիւն Յովբայ՝ Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 7 հատ։
Մեկնութիւն Յովբայ՝ Պետրոս եպիսկոպոսի Բերդումեանց. 1 հատ։
Մեկնութիւն սաղմոսացն Դաւթի՝ Ներսիսի Լամբրոնացւոյ. 11 հատ։
Մեկնութիւն սաղմոսացն Դաւթի՝ Վարդան Վ. 19 հատ։
Մեկնութիւն սաղմոսացն Դաւթի՝ Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 17 հատ։
Մեկնութիւն սաղմոսացն Դաւթի Եպիփանու Կիպրացւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն սաղմոսացն Դաւթի՝ անյայտ հեղինակի. 1 հատ։
Մեկնութիւն մարգարէութեան Եսայեայ՝ Գրիգոր Վ. Նչեցւոյ. 9 հատ։
Մեկնութիւն Եսայեայ՝ Կուռնելիոսի. 1։
Մեկնութիւն Եսայեայ՝ Յովհաննիսի որդի Մուլի. 1 հատ։
Մեկնութիւն Եսայեայ՝ Յովհաննու Որոտնեցւոյ. 3 հատ։
Մեկնութիւն Եսայեայ՝ Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 8 հատ։
Մեկնութիւն երկոտասան մարգարէից՝ Եփրեմի խուրին Ասորւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն երկոտասան մարգարէից՝ Ներսիսի Լամբրոնացւոյ. 5 հատ։
Մեկնութիւն մարգարէութեանցն Զաքարիայ եւ Եղեկիէլի՝ Վարդան վանական Վ. 1 հատ։
Մեկնութիւն մարգարէութեանն Երեմիայ՝ Գօշ Մխիթար Վ. 1 հատ։
Մեկնութիւն մարգարէութեանն Դանիէլի՝ Թովմաս Վ. 1 հատ։
Մեկնութիւն մարգարէութեանն Դանիէլի՝ Կուռնելիոսի. 1 հատ։
Մեկնութիւն Մարգարէութեանն Յովհաննու՝ Եփրեմ Վ. Ասեցւոյ. 2 հատ։
Մեկնութիւն մարգարէութեանն Եղեկիէլի՝ Եսայի Վ. Հայկաշէնցւոյ. 10 հատ։
Մեկնութիւն տասն խորանաց Ներսիսի Շնորհալւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Մատթէոսի՝ Ներսիսի Շնորհալւոյ եւ Յովհան Ծորժորեցւոյ. 20 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Մատթէոսի՝ Գրիգոր Տաթեւացւոյ. 34 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Մարկոսի. Յոն Բարսղի. 3 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Ղուկասու՝ Իգնատիոս Վ. 7 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Ղուկասու՝ Մատթէոս Վ. 4 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Յովհաննու՝ Յովհաննու Ոսկեբերանի. 1 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Յովհաննու՝ Յովհաննու Որոտնեցւոյ. 2։
Մեկնութիւն Աւետարանին Յովհաննու՝ Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 8 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Յովհաննու՝ Մատթէոս Վ. 4 հատ։
Մեկնութիւն Աւետարանին Յովհաննու՝ անյայտ հեղինակի. 1 հատ։
Մեկնութիւն չորից աւետարանչաց Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 3 հատ։
Մեկնութիւն գործոց առաքելոց՝ Յովհաննու Ոսկեբերանի. 2 հատ։
Մեկնութիւն գործոց առաքելոց՝ խմբագիր. 7 հատ։
Մեկնութիւն գործոց առաքելոց՝ Մատթէոս Վ. 8 հատ։
Մեկնութիւն թղթոցն կաթողիկեայց Սարգսի Շնորհալւոյ. 8 հատ։
Մեկնութիւն թղթոցն կաթողիկեայց խմբագիր 'ի հարց սրբոց. 5 հատ։
Մեկնութիւն համառօտ թղթոցն կաթողիկեայց Մեսրովպ Վ. Դանձակեցւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն չորեքտասան թղթոցն Պօղոսի՝ Յովհաննու Ոսկեբերանի եւ Եփրեմի խուրին Ասորւոյ. 7 հատ։
Մեկնութիւն չորեքտասան թղթոցն Պօղոսի՝ Գրիգորի Տաթեւացւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն թղթոցն Հռովմայեցւոց՝ Եփրեմի խուրին Ասորւոյ. 1 հատ։
Մեկնութիւն թղթոցն Եփեսացւոց՝ Յովհաննու Ոսկեբերանի. 1 հատ։
Մեկնութիւն թղթոցն Թեսաղոնիկեցւոց՝ Յովհաննու Ոսկեբերանի. 1 հատ։

(Տեւող)

ՍԱՀԻՊ Վէ ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ ՂԱԶԷԹԱ

Ց. ԹՕԼԱՆԵԱՆ

ԹԱՓԱՆԷԻ ՊՕՂՈՍ ՔԻՐԻՇՃԵԱՆ
Բերա Շիշլի սօղաք